

SMERNICA

Č. _____ / _____

Školský poriadok

Vypracoval:	Schválil:	Účinnosť od:	Revízia:	Počet strán:
osobnyudaj.sk	Mgr. Zita Ličková	01.09.2026	1.0	10

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE ŠKOLY	
Organizácia	Súkromná základná umelecká škola, A. Moyzesa 39/53, Kláštor pod Znievom
Adresa	A. Moyzesa 39/53, 03843 Kláštor pod Znievom
Identifikačné číslo organizácie (IČO)	42063167
Právna forma	Nezisková organizácia
Štatutárny orgán	Mgr. Zita Ličková
SCHVÁLENIE	
Dátum schválenia	01.09.2026
Podpis	Štatutárny orgán školy _____ Mgr. Zita Ličková

Obsah

Článok 1: Všeobecné ustanovenia.....	3
Článok 2: Práva a povinnosti žiakov.....	4
Článok 3: Dochádzka žiakov do školy.....	4
Článok 4: Správanie sa žiakov na vyučovaní.....	5
Článok 5: Starostlivosť o prostredie a majetok školy.....	6
Článok 6: Hodnotenie, klasifikácia a pochvaly.....	6
Článok 7: Platba školného a rodičovského poplatku.....	7
Článok 8: Záverečné ustanovenia.....	7

Školský poriadok Súkromnej základnej umeleckej školy, A. Moyzesa 39/53, v Kláštore pod Znievom, je súbor pravidiel a princípov vytvorený v súlade s príslušnými právnymi normami:

- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Vyhláška č. 324/2008 Z.z. o základnej umeleckej škole.
- Vyhláška č. 231/2009 Z.z. o podrobnostiach a organizácii školského roka na základných umeleckých školách.
- Dohovor o právach dieťaťa.
- Metodický pokyn č. 21/2009 - R na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej umeleckej školy.

Žiak s dobrovoľným rozhodnutím študovať na škole sa zaväzuje riadiť jeho pokynmi. Jeho rešpektovanie je predpokladom vytvorenia príjemnej školskej atmosféry.

Článok 1

Všeobecné ustanovenia

1. Základná umelecká škola zabezpečuje umeleckú výchovu a umelecké vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu odboru vzdelávania.
2. Základná umelecká škola poskytuje základné umelecké vzdelanie podľa a pripravuje na štúdium odborov vzdelávania umeleckého zamerania v stredných školách; pripravuje aj na štúdium na vysokých školách.
3. S týmto školským poriadkom budú oboznámení:
 - žiaci hudobného odboru - PŠ, I. stupňa základného štúdia - na prvej vyučovacej hodine hudobnej náuky,
 - žiaci VO, TO a LDO - na prvej vyučovacej hodine,
 - žiaci II. stupňa základného štúdia a ŠPD - na prvej vyučovacej hodine individuálneho vyučovania,
 - rodičia - na prvom rodičovskom združení v príslušnom školskom roku.
4. Školský poriadok je k nahliadnutiu v riaditeľni školy.
1. Základná umelecká škola môže rozhodnúť o predčasnom ukončení štúdia, ak
 - a) žiak sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok,
 - b) žiak alebo zákonný zástupca žiaka neuhrádza čiastočnú úhradu nákladov podľa § 49 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z.
5. O dochádzke a prospechu žiaka rodičia sa môžu informovať:
 - v čase vyučovacej hodiny svojho dieťaťa - v individuálnom vyučovaní,
 - pred alebo po vyučovaní - v skupinovom vyučovaní,
 - na rodičovskom združení,
 - v elektronickej žiackej knižke Izuš
7. Vyučovanie na škole začína rôzne, podľa rozvrhov jednotlivých odborov, ale najskôr o 11:00 hod. a najneskôr do 19:00 hod.
1. Prestávky trvajú: 5 alebo 10 minút (podľa rozvrhu schválenom riaditeľom školy).
2. Príchod učiteľov do školy je 15 minút pred začiatkom jeho rozvrhom stanovenej vyučovacej hodiny. Učiteľ môže opustiť pracovisko až po skončení vyučovania. Príchod a odchod zaznačia zamestnanci do knihy dochádzky.
3. Vyučovanie je organizované v súlade s platnými Učebnými plánmi pri zachovaní dĺžky vyučovacích hodín:
 - a) 0,5 hodina = 25 minút
 - b) 1 hodina = 45 minút
 - b) 1,5 hodiny = 70 minút
11. Aktuálne informácie pre rodičov a žiakov budú zverejňované v systéme Izuš.
12. Ak žiak z akýchkoľvek dôvodov vymešká v priebehu klasifikačného obdobia v predmete viac ako 30 % vyučovacích hodín, vyučujúci daného predmetu podá návrh na pedagogickej rade žiaka neklasifikovať a po schválení pedagogickou radou riaditeľka školy umožní jeho komisionálne preskúšanie.

Článok 2

Práva a povinnosti žiakov

Žiakovi školy prináležia práva, ktoré sú zakotvené v Deklarácii práv dieťaťa (1959) a v Dohovore o právach dieťaťa (1989) bez ohľadu na to, akej je rasy, pohlavia, náboženstva, zmýšľania, národnosti, sociálneho pôvodu alebo iného postavenia.

Žiak má právo na:

PRÁVA ŽIAKOV

1. Každý žiak má právo poznať svoje práva a povinnosti, ktoré upravuje tento Školský poriadok.
2. Žiak má právo:
 - na vzdelanie a vzdelávanie na základe rovnakých možností a podmienok pre všetkých
 - na vzdelávanie a výchovu v zdravom prostredí
 - na kvalitnú výučbu vo zvolenom odbore pri dodržiavaní základných pedagogických dokumentov a príslušných právnych noriem, na vzdelanie zamerané na vývoj osobnosti, rozvoj talentu a rozumových schopností s rešpektovaním individuality jednotlivca
 - na primeraný výklad učiva, zrozumiteľné pretlmočenie obsahu diela
 - k študovanému učivu položiť akúkoľvek otázku a dostať na ňu odpoveď
 - na omyl
 - vedieť termín skúšania
 - na objektívne hodnotenie
 - na ohľaduplné a taktné zaobchádzanie zo strany učiteľa i spolužiakov
 - vhodným a primeraným spôsobom vyjadriť svoj názor na čokoľvek
 - sedieť s kým chce, pokiaľ svojim správaním neruší učiteľa alebo spolužiakov (na hodinách kolektívnych predmetov); na komornej hre alebo súborovej hre žiaci sedia podľa nástrojového obsadenia; vo VO spolupracujú podľa charakteru určenej či zvolenej témy a podľa typu zverenej úlohy
 - na rešpektovanie zdravotných problémov, náboženského cítenia
 - každý žiak má právo zúčastňovať sa mimotriednych a mimoškolských podujatí organizovaných školou.

POVINNOSTI ŽIAKOV

- Každý žiak má povinnosť poznať tento Školský poriadok a dodržiavať ho.
- Žiaci sú povinní nosiť si do školy potrebné pomôcky.

Článok 3

Dochádzka žiakov do školy

1. Žiak je povinný navštevovať vyučovanie vo všetkých predmetoch príslušného odboru, určené učebným plánom v čase dohodnutom a schválenom v rozvrhu hodín.
2. Žiaci prichádzajú na vyučovanie včas.
3. Žiak môže vymeškať vyučovanie a kultúrne podujatia školy.
4. Za dôvod ospravedlniteľnej neprítomnosti žiaka sa uznáva najmä choroba, prípadne lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy, mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky alebo náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov, mimoriadne udalosti v rodine alebo účasť žiaka na súťažiach, ak nie sú organizované školou.
5. Neúčasť na vyučovaní je zákonný zástupca žiaka povinný písomne ospravedlniť v žiackej knižke. Žiak je povinný predložiť žiacku knižku s písomným ospravedlnením vyučujúcemu bez vyzvania na nasledujúcej hodine. Odporúčame rodičom, aby pravidelne sledovali žiacku knižku a potvrdili to podpisom.
6. Ak vymeškané hodiny nebudú písomne ospravedlnené, vyučujúci môže neprítomnosť žiaka považovať za neospravedlnenú. Vysoký počet vymeškaných hodín môže byť dôvodom neklasifikovania žiaka. Pre klasifikovanie je potrebné vhodným spôsobom preukázať zvládnutie predpísaného učiva.
7. Neprítomnosť žiaka aj na kultúrnych podujatiach, či súťažiach je zákonný zástupca povinný oznámiť včas učiteľovi hlavného predmetu osobne, telefonicky alebo písomne.

8. Ak žiak zamešká vyučovaciu hodinu, učiteľ nie je povinný hodinu nahradiť; náhradnú hodinu môže poskytnúť, ak to časové a priestorové podmienky školy dovoľujú.
9. Zákonný zástupca žiaka môže požiadať o uvoľnenie z vyučovania z vopred známych dôvodov:
 - Na 3 dni - uvoľňuje vyučujúci
 - Na 3 a viac dní - uvoľňuje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti.
10. Žiak chodí do školy vhodne a čisto oblečený a upravený.
11. Z bezpečnostných dôvodov v budove ZUŠ nie je dovolené používať skejtbordy, haverbordy, kolieskové korčule, kolobežky a odkladať bicykle vo vnútri chodby pri vstupných dverách do budovy školy.

Článok 4

Správanie sa žiakov na vyučovaní

1. Žiak dochádza na vyučovanie, koncerty, kultúrne podujatia školy a súťaže s takým časovým predstihom, aby sa mohol pripraviť na vyučovanie, podujatie a pod. Žiak dbá o svoju osobnú hygienu a nosí so sebou nevyhnutné hygienické potreby. Ak žiak príde na vyučovanie v časovom predstihu, správa sa na chodbe nehučne a dbá o vlastnú bezpečnosť.
2. Žiak na skupinovom vyučovaní sedí slušne, pozorne sleduje učiteľov výklad i odpovede spolužiakov, aktívne pracuje, nenašepkáva a nevyrúša.
3. Ak chce žiak odpovedať alebo sa vyučujúceho niečo opýtať, hlási sa zdvihnutím ruky.
4. Ak sa žiak na vyučovanie nepripraví, alebo nemá domácu úlohu, ospravedlní sa vyučujúcemu pred začatím hodiny a uvedie dôvod svojej nepripravenosti.
5. Žiak môže opustiť triedu len so súhlasom vyučujúceho.
6. Žiak udržiava svoje pracovné miesto a okolie v čistote a poriadku.
7. Manipulovať s didaktickou technikou, svetelnými vypínačmi, oknami, učebnými pomôckami a nástrojmi v triedach môžu žiaci len so súhlasom učiteľa.
8. Žiak musí chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov; nevykonáva činnosti, ktoré sú zdraviu škodlivé, najmä fajčenie, pitie alkoholických nápojov, používanie zdraviu škodlivých látok. Nie je dovolené vykláňať sa z oblokov.
9. Prvú pomoc poskytne vyučujúci, ktorý úraz bezodkladne oznámi riaditeľovi školy. Škola bezprostredne po úraze zabezpečí:
 - a) odborné lekárske ošetrenie,
 - b) Informovanie rodiča,
 - c) záznam o úraze.
10. Žiak nesmie do školy nosiť predmety, ktoré na vyučovaní nepotrebuje, resp. predmety ohrozujúce vlastné zdravie a zdravie spolužiakov a pedagogických zamestnancov. Ak vyučujúci takýto predmet zistí, odoberie ho žiakovi, uloží ho do úschovy školy a bez zbytočného odkladu ho vráti zákonnému zástupcovi žiaka. Klenoty a väčšie sumy peňazí nosí žiak do školy na vlastnú zodpovednosť. Za ich prípadnú stratu alebo odcudzenie škola nezodpovedá; stratu žiak bezodkladne oznámi vyučujúcemu, ktorý o nej vyhotoví záznam a informuje riaditeľa školy.
11. Žiak nesmie do školy a na vyučovanie nosiť nápoje s príchutou alkoholu, energetické nápoje, žuvací tabak a tabakové výrobky.
12. Ak žiak zistí stratu vecí, oznámi to vyučujúcemu, na ktorého hodine stratu zistil. Ten vykoná ďalšie opatrenia.
13. Počas vyučovania žiak nesmie používať mobilný telefón a musí ho mať vypnutý. Použiť ho môže iba v odôvodnených prípadoch so súhlasom vyučujúceho.
14. Na hodinách hudobného, výtvarného, tanečného a literárno-dramatického odboru a na individuálnom vyučovaní hudobného odboru pri vstupe a odchode dospelé osoby z triedy žiaci pozdravia ústne.
15. Všetky písomnosti a potvrdenia si žiaci vybavujú výlučne prostredníctvom pedagóga hlavného predmetu - triedneho učiteľa.
16. Na interných koncertoch, verejných koncertoch, kultúrnych akciách, exkurziách, výletoch, vychádzkach, súťažiach, prehliadkach a iných spoločných podujatiach dodržiavajú pokyny vedúceho pedagóga a ostatných pedagogických zamestnancov.

17. Pred každou akciou školy, kde sa vyžaduje vycestovanie mimo mesta školy je potrebný súhlas rodiča o účasti žiaka na tomto podujatí.
18. Papiere a rôzne odpadky odhadzujú žiaci do košov. Je zakázané rozhadzovať odpadky po chodbách, záchodoch alebo hádzať odpadky do záchodových mís, umývadiel a inak znehodnocovať, znečisťovať, či ničiť prostredie školy.
19. Zo školy odchádza žiak bezprostredne po vyučovaní. V školských priestoroch sa žiaci bezdôvodne nezdržiavajú.

Článok 5

Starostlivosť o prostredie a majetok školy

1. Žiak nesmie poškodzovať školskú budovu a jej vnútorné zariadenie. Škodu spôsobenú úmyselne alebo z nedbanlivosti je povinný uhradiť žiak, resp. jeho zákonný zástupca, v rozsahu podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.
2. Učebnice, notový materiál, knihy a zošity každý žiak udržiava v čistote a je povinný zabrániť ich poškodeniu. Ak žiak v priebehu školského roka poškodí školskú knihu alebo noty, uhradí náhradu vo výške, ktorú určí riaditeľ školy podľa stupňa poškodenia a zostatkovej hodnoty pomôcky. V prípade straty vypožičanej pomôcky je žiak povinný uhradiť ju v plnej výške.
3. Ak žiak prechádza z našej školy na inú ZUŠ príp. predčasne ukončí štúdium, vypožičané materiály pred odchodom vráti škole.
4. Všetky vypožičané školské predmety (učebnice, nástroje, knihy, noty atď.) vráti žiak škole na konci každého školského roka.
5. Rôzny majetok ZUŠ si žiak vypožičia na šk. rok proti podpisu.
6. Do hlavnej budovy školy je zakázaný vstup nepovolaným osobám.

Článok 6

Hodnotenie, klasifikácia a pochvaly

1. Žiaci prípravného štúdia sa neklasifikujú, ich štúdium je prípravou na prijatie na základné štúdium. Podmienku prijatia na základné štúdium je splnenie požadovaných predpokladov a hodnotenie s odporúčaním triedneho učiteľa. Toto hodnotenie s odporúčaním pokračovať alebo nepokračovať v základnom štúdiu sa vykonáva slovne na konci školského roka po absolvovaní prípravného štúdia na tlačive schválenom Ministerstvom školstva, vedy a výskumu SR.
2. Prospech žiaka v základnom štúdiu a v štúdiu pre dospelých sa v jednotlivých predmetoch klasifikuje stupňami:
 - 1. stupeň - výborný,
 - 2. stupeň - chváľitebný
 - 3. stupeň - uspokojivý,
 - 4. stupeň - neuspokojivý.
3. Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka sa vyjadruje stupňami:
 - prospel s vyznamenaním,
 - prospel,
 - neprospel.
4. Pri klasifikácii sa hodnotí:
 - celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojených poznatkov,
 - kvalita a rozsah vedomostí, zručností a návykov vytvoriť alebo interpretovať umelecké dielo,
 - schopnosť uplatňovať osvojené poznatky, zručnosti a návyky v praktických prejavoch v individuálnej i kolektívnej činnosti,
 - schopnosť primerane veku vnímať, esteticky prežívať rôzne druhy umenia,
 - kvalita umeleckého prejavu, individuálnosť, samostatnosť a tvorivosť v tvorbe alebo interpretácii umeleckého diela,
 - aktivita a prístup k poznávaniu zákonitostí umenia, k činnostiam a vzťah k nim.
5. Žiak má byť klasifikovaný najmenej trikrát za polrok. Klasifikácia sa eviduje v triednej knihe a v žiackej knižke.

1. Žiak sa klasifikuje na základe výsledkov komisionálnej skúšky:
 - pri záverečnej skúške z hlavného predmetu,
 - pri zaradení do vyššieho ročníka na konci prvého polroka predchádzajúceho ročníka,
 - pri zaradení do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka,
 - pri postupovej skúške z hlavného predmetu na zaradenie do rozšíreného štúdia,
 - ak žiak alebo jeho zákonný zástupca požiada o preskúšanie alebo keď sa preskúšanie koná z podnetu riaditeľa školy alebo štátnej školskej inšpekcie z dôvodu pochybnosti o správnej klasifikácii.
2. Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý dosiahne na konci druhého polroka aspoň stupeň celkového hodnotenia prospel.
3. Žiak po ukončení prvej časti prvého stupňa základného štúdia, druhej časti prvého stupňa základného štúdia, druhého stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých záverečnou skúškou dostane záverečné vysvedčenie na predpísanom tlačíve. Po skončení prvého polroka na čas určitý, po skončení druhého polroka natrvalo. Vysvedčenie vyplní triedny učiteľ.
4. Pochvaly a iné ocenenia udeľuje riaditeľ školy za mimoriadny prejav aktivity, iniciatívy alebo úspechu za dlhoročnú reprezentáciu školy a pod., ústnou alebo písomnou formou na základe návrhu triedneho učiteľa a po prerokovaní v pedagogickej rade.
5. Za závažné alebo opakované previnenie proti školskému poriadku ukladá riaditeľ školy opatrenie formou napomenutia alebo pokarhania, až po predčasné ukončenie štúdia.

Článok 7

Platba školného a rodičovského poplatku

1. Zákonný zástupca žiaka alebo žiak je povinný uhradiť školné v stanovenom termíne. Školné sa uhrádza v priebehu školského roka v dvoch splátkach, a to prevodom na účet školy alebo v hotovosti.
 - vopred za mesiace september až december do 31. 10.
 - vopred za mesiace január až jún do 28.02.

Článok 8

Záverečné ustanovenia

1. Zmeny Školského poriadku vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade.
2. Tento Školský poriadok nadobúda účinnosť dňa 01. 09. 2026.

.....
riaditeľka školy

Mgr. Zita Ličková

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach. Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok č. 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok č. 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok č. 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok č. 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

- a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
- b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
- c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
- d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
- e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”¹

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickej príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní².

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu „zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie“³. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voľiteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania.“⁴

¹Dohovor o právach dieťaťa (OSN, 1989) In Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 104/1991 Z. z.

²Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaM SR, 2023)

³§ 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

⁴§ 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon) – účinnosť nadobúda 1. 1. 2025. Poznámky pod čiarou k odkazom 2a a 2b znejú: „2a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. 2b) Dohovor proti diskriminácii vo vzdelávaní (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky č. 276/2024 Z. z.). Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z.).“

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziludských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru⁵.

- Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:
- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR⁶.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone⁷.

⁵Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru bol vytvorený v roku 2018 Radou Európy, ktorej členským štátom je od roku 1993 aj SR. Pre SR má status odporúčania pri vytváraní vzdelávacích stratégií a metódik na podporu demokratickej kultúry, ľudských práv a sociálnych kompetencií.

⁶Metodická príručka desegregácie vo výchove a vzdelávaní (MŠVVaŠ SR, 2023)

⁷Chránené dôvody podľa antidiskriminačného zákona sú charakteristiky ľudí, úzko spojené s ich dôstojnosťou a identitou, ktoré nesmú byť zneužívané pre neprípustné rozdielne zaobchádzanie s nimi. Sú to: „pohlavie, náboženské vyznanie alebo viera, rasa, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, vek, sexuálna orientácia, manželský stav a rodinný stav, farba pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie alebo dôvod oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti“ § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z.

- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovnovzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov⁸.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program⁹, individuálny učebný plán¹⁰ alebo poskytnuté podporné opatrenia¹¹.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole¹². Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

⁸ § 2 ods. 1 zákona č. 365/2004 Z. z. (antidiskriminačný zákon)

⁹ § 7a zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

¹⁰ § 26 zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

¹¹ § 145a zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon)

¹² Podrobné informácie ku krízovým udalostiam na školách sú dostupné na webovom sídle ministerstva.